

مقایسه سرمایه روان‌شناختی و تعامل اجتماعی در ساکنین مجتمع‌های

مسکونی با و بدون ویژگی کالبدی

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۶/۱۱/۰۱ تاریخ پذیرش مقاله: ۱۳۹۷/۰۶/۰۱

فاطمه حنیفه^۱

حجت‌الله رشید کلویر^{*۲}

عباس ابوالقاسمی^۳

نادر حاجلو^۴

چکیده

مقدمه: هدف پژوهش حاضر، مقایسه سرمایه روان‌شناختی و تعامل اجتماعی در مجتمع‌های مسکونی با و بدون ویژگی کالبدی بود.

روش: روش تحقیق حاضر علی-مقایسه‌ای و جامعه آماری آن شامل ۴۳۹ خانوار ساکن در ۴ مجتمع مسکونی واقع در شهر رشت بود که از این میان، تعداد ۱۸۶ خانوار در دسترس انتخاب شدند. برای گردآوری و تحلیل داده‌ها از پرسشنامه سرمایه روان‌شناختی لوتانز و پرسشنامه ادراک تعامل اجتماعی گلاس استفاده شد. جهت تحلیل داده‌ها شیوه‌های آمار توصیفی (میانگین و انحراف استاندارد) و آمار استنباطی (تحلیل واریانس چند متغیری) مورد استفاده قرار گرفت.

یافته‌ها: نتایج نشان داد که بین ساکنان مجتمع‌های با و بدون ویژگی کالبدی از نظر ابعاد سرمایه روان‌شناختی و تعامل اجتماعی تفاوت معنی‌داری وجود دارد. ۱۱/۸ و ۴۲/۳ درصد از واریانس مربوط به تفاوت بین دو گروه به ترتیب ناشی از متغیرهای سرمایه روان‌شناختی و تعامل اجتماعی می‌باشد. میانگین نمرات مؤلفه‌های خودکارآمدی، امیدواری و تعامل اجتماعی منفی، در ساکنان مجتمع‌های با ویژگی کالبدی نسبت به مجتمع‌های بدون ویژگی کالبدی بالاتر بود.

نتیجه‌گیری: بر اساس یافته‌های پژوهش می‌توان بیان کرد که ابعاد سرمایه روان‌شناختی و تعامل اجتماعی متأثر از ویژگی‌های محیط کالبدی مناسب است و از محیط کالبدی می‌توان به‌عنوان شاخص برای تبیین الگوی رفتاری مثبت و توسعه حالت روان‌شناسانه مثبت در ساکنان مجتمع‌های مسکونی استفاده کرد.

واژه‌های کلیدی: تعاملات اجتماعی، سرمایه روان‌شناختی، مجتمع مسکونی، ساختار کالبدی.

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد، معماری، فنی مهندسی، محقق اردبیلی، اردبیل

۲. استادیار، معماری، فنی مهندسی، محقق اردبیلی، اردبیل

* نویسنده مسئول: h_rashid@uma.ac.ir

۳. استاد، گروه روان‌شناسی، دانشگاه گیلان، رشت

۴. استاد، روان‌شناسی، علوم تربیتی، محقق اردبیلی، اردبیل

Comparison of Psychological Capital and Social Interaction in Residents of Residential Complexes With and Without Physical Characteristics

Fatemeh Hanifeh¹

Hojjatoollah Rashid kolvir^{2*}

Abbas Abolghasemi³

Nader Hajloo⁴

Abstract

Aim: This study aims to compare the psychological capital and social interaction in residential complexes with and without physical characteristics.

Method: The research method is causal-comparative and its statistical population consists of 439 households living in 4 residential complexes located in the city of Rasht; among which 186 available households were selected. The Luthans's Psychological Capital Questionnaire and Glass's Perception of Social Interaction Questionnaire were used to collect and analyze the data. Descriptive statistics (mean and standard deviation) and inferential statistics (multivariate analysis of variance) were used to analyze the data.

Results: The results showed that there is a significant difference between residents of complexes with and without physical characteristics regarding the dimensions of psychological capital and social interaction. 11.8 and 43.3 percent of the variance related to the difference between the two groups, respectively, is due to the variables of psychological capital and social interaction. Mean scores of self-efficacy, hopefulness, as well as negative social interaction components were higher in residents of complexes with physical characteristics compared to complexes without physical characteristics.

Conclusion: Based on the findings of the research, it can be stated that the dimensions of psychological capital and social interaction are influenced by the features of the proper physical environment, and the physical environment can be used as an indicator for explaining the positive behavior pattern and the development of positive psychological status in residents of residential complexes.

Keywords: social interactions, psychological capital, residential complex, physical structure

---

1 . Student MSc at Department of Architecture, University of Mohaghegh Ardabil, Ardebili,

2 . Department of Architecture, Faculty of Engineering, University of Mohaghegh Ardabili, Ardabil

*Corresponding author: h_rashid@uma.ac.ir

3 . Department of Psychology, Faculty of Literature and Humanities, University of Guilan , Rasht.

4 . Department of Psychology, Faculty of Educational Sciences and Psychology, University of Mohaghegh Ardabili , Ardabil

مقدمه

با توجه به صنعتی شدن جامعه امروز و روبه‌پیشرفت بودن فناوری در چند صدسال اخیر، افزایش تنش زندگی، شادکامی، امید به زندگی و توانایی رویارویی با تنش مردم جامعه پایین آمده است. از طرفی، محیط و فضاهای دربرگیرنده انسان یکی از اساسی‌ترین بسترهای پشتیبان نیازهای چندبعدی انسان است. یک محیط خوب می‌تواند در شکوفایی ظرفیت‌های درونی فرد مؤثر باشد (داداش پور و روشنی، ۱۳۹۱). از این رو محیط سکونت به‌عنوان پیچیده‌ترین و اساسی‌ترین عملکرد در عرصه معماری دو قرن اخیر به حساب آمده و می‌تواند تأثیرات بسیار زیادی بر رفتار ساکنین و روابط آن‌ها داشته باشد (ذبیحی، حبیب و رهبری منش، ۱۳۹۰). از آنجایی که هر یک از ساکنین، همانند سرمایه‌ای هستند که می‌توانند در ارتقای کیفیت مسکن خود مؤثر باشد و با توجه به اینکه در دهه‌های اخیر به‌کارگیری سیاست تولید مسکن انبوه در قالب مجتمع‌های مسکونی به‌عنوان یکی از راه‌های پاسخ به نیاز مسکن به‌سرعت گسترش یافته است؛ در این میان آنچه عموماً نادیده گرفته شده جنبه‌های کیفی بنا در کنار افزایش کمی آن‌هاست. در واقع در محیط‌های مسکونی، متغیرهایی همچون معماری، جامعه و فرهنگ، باهم پیوستگی تنگاتنگی دارند. ساکنین این مجتمع‌ها، معمولاً برای تأمین نیازهای روزانه خویش با تحمل فشارهای روانی، جسمی و اجتماعی روبه‌رو هستند. از این رو ضرورت بررسی سرمایه روان‌شناختی و تعامل اجتماعی در مجتمع‌های مسکونی که بنا به‌ضرورت گرد هم آمده‌اند بسیار پررنگ‌تر از گذشته، مطرح می‌گردد.

سرمایه روان‌شناختی^۱ شامل درک شخص از خودش، داشتن هدف برای رسیدن به موفقیت و پایداری در برابر مشکلات تعریف می‌شود (فیاضی، سیمااصل و کاوه، ۱۳۸۹). در واقع، لوتانز نظریه سرمایه روان‌شناختی را به‌منظور آگاهی از ظرفیت‌های روان‌شناختی افراد مطرح کرد که می‌توان آن را سنجید و توسعه داد (نیومن، شوارتز و بورگیا^۲، ۲۰۱۳). با توجه به اینکه، سرمایه روان‌شناختی یک مفهوم مرکزی یا یک مفهوم چندبعدی است؛ بنابراین اعتقاد، سرمایه روان‌شناسی توسعه یک حالت روان‌شناسانه مثبت فردی است (جمشیدیان و فروهر، ۱۳۹۲) و نیز در طول زمان در افراد شکل می‌گیرد (نیومن و همکاران، ۲۰۱۳). آنچه موجب تقویت یا ضعف سرمایه روانی می‌شود، محیط است و ژن‌ها فقط در چگونگی رشد سرمایه‌ها مؤثرند (اصغری پور و اصغری پور، ۱۳۸۳). مؤلفه‌های سرمایه روان‌شناختی نامحدود بوده و شامل هر ویژگی و هیجان مثبت در فرد است که او را به‌سوی بهزیستی روانی سوق می‌دهد. این مؤلفه‌ها شامل امیدواری، شوخ‌طبعی، قدرشناسی، بخشش، شجاعت، انعطاف‌پذیری، اعتمادبه‌نفس، معنویت، خوش‌بینی، آینده‌نگری و دیگر ویژگی‌های روانی مثبت است. در زمینه رفتار سازمانی مثبت‌گرا بر روی چهار مؤلفه خودکارآمدی^۳ (اعتمادبه‌نفس)،

1. Psychological capital
2. Newman, Schwarz & Borgia
3. Self- Efficacy

خوش‌بینی^۱، امیدواری^۲ و تاب‌آوری^۳ تأکید شده و مطالعات در این حوزه‌ها بیشتر بوده است. در حقیقت سرمایه روان‌شناختی با این ویژگی‌ها مشخص می‌شود: (۱) اعتمادبه‌نفس لازم و تلاش برای موفقیت در کارهای چالش‌انگیز (خودکارآمدی)؛ (۲) ایجاد اسنادی مثبت در مورد موفقیت در زمان حال و آینده (خوش‌بینی)؛ (۳) پافشاری در رسیدن به اهداف و در هنگام لزوم تغییر دادن مسیرهای رسیدن به اهداف (امیدواری)؛ (۴) هنگام مشکلات و سختی‌ها، تحمل کردن و بازگشت به‌جای اول برای دستیابی به موفقیت (تاب‌آوری) (لوتانز، اوولبو، اوی و نورمن^۴، ۲۰۰۷). این چهار مؤلفه تأثیر متقابل بر یکدیگر دارند و وجود این ویژگی‌ها در فرد، تضمین‌کننده سلامت روانی اوست (قماش، احمدی، عباسی و صالحی، ۱۳۹۵). به‌عبارت‌دیگر، سرمایه روان‌شناختی، یک سازه مرتبه بالاتر^۵، در نظر گرفته می‌شود؛ به این معنی که این چهار مؤلفه باهم ترکیب می‌شوند و یک کل هم‌افزا^۶ را می‌سازند و انتظار می‌رود که کل سازه نسبت به تک‌تک مؤلفه‌های تشکیل‌دهنده آن، تأثیر بیشتری بر عملکرد داشته باشد (محبی نورالدین وند، شهنی بیلاق و شریفی، ۱۳۹۳).

سون نیوم لی و جونگ‌ای کیم^۷ (۲۰۱۷) و لوتانز، کارولین و مورگان^۸ (۲۰۱۷) به تحلیل مفهوم سرمایه روان‌شناختی مثبت پرداخته‌اند. حکیمی، زادولی و زادولی خواجه (۱۳۹۵) رابطه کیفیت مسکن و سرمایه روان‌شناختی را در محله یوسف‌آباد تبریز مورد بررسی قرار دادند و نتایج نشان می‌دهد که با افزایش کیفیت مسکن، متغیرهای مربوط به شاخص سرمایه روان‌شناختی نیز افزایش می‌یابد. همچنین لوتانز، کیل و برت^۹ (۲۰۰۴) نیز تأثیر سرمایه روان‌شناختی و هرکدام از مؤلفه‌هایش در بهبود عملکرد فردی و سازمانی در محیط کاری را مورد مطالعه قرار دادند. مروری بر متون پژوهشی حاکی از آن است که پژوهشگران مختلفی تأثیر سرمایه روان‌شناختی بر موضوعات مختلف از جمله: کیفیت زندگی کاری (کیم، کاراتپه، لی. ن. لی. گ، هر و خیجینگ^{۱۰}، ۲۰۱۷)، رضایت شغلی (گل محمدیان، سجادی و سلیمی، ۱۳۹۵؛ ناظم و ارشد^{۱۱}، ۲۰۱۴؛ باباییان، نقوی، علیزاده و پور غلامی، ۱۳۹۱؛ بهادری خسروشاهی، هاشمی نصرت آباد و بیرامی، ۱۳۹۱؛ نجاری، دانایی فرد، حضوری و صالحی، ۱۳۹۱؛ هویدا، مختاری و فروهر، ۱۳۹۱؛ نصر اصفهانی، عارف نژاد، محمدی و خلیلی، ۱۳۹۱؛ چنگ، چن، لین و هانگ^{۱۲}، ۲۰۱۳؛ بیتمیش و انگنلی^{۱۳}،

1. Optimism
2. Hope
3. Resiliency
4. Luthans F, Avolio B, Avey J. B & Norman S. M
5. Higher.order
6. Synergistic
7. Soon Neum Lee & Jung A Kim
8. Luthan. F, Carolyn. M & Morgan. Youssef
9. Luthans.F, Kyle.W& Brret. C
10. Kim. T, Karatepe. O, Lee. G, Lee. S, Hur. K & Xijing. C
11. Nazim A & Arshad A
12. Chang, C. M, L. -S. Chen, H. -Y. Lin & H. -C. Huang
13. Bitmis, M. G & A. Ergeneli

۲۰۱۳؛ مورثی، ۱، ۲۰۱۳؛ کاپلان و بیچکس، ۲، ۲۰۱۳؛ بریمانی، مدانلو و یوسفی، (۱۳۹۴)، مشارکت کاری (ی یون چو، یونای چو، هاجینگ جونگ و یانگ و وسونگ^۳، ۲۰۱۷)، موفقیت در زندگی (توماس اکل، گانیرون جونور^۴، ۲۰۱۲)، پیوند معنوی در محیط کاری (مهرداد، اسدی و گل پور، ۱۳۹۴)، سرمایه اجتماعی (قانع سنگ آتش، میرزازاده، عظیم زاده و عبدالملکی، ۱۳۹۴؛ بهادری خسروشاهی، هاشمی نصرت‌آباد و باباپور خیرالدین، ۱۳۹۱؛ هاشمی نصرت‌آباد، باباپور خیرالدین و بهادری خسروشاهی، ۱۳۹۰)، گرایش به جرم و خشونت (قماشی، احمدی، عباسی و صالحی، ۱۳۹۵؛ علیو و کاراکوس^۵، ۲۰۱۵)، شادکامی (رشیدی کوچی، نجفی و محمدی فر، ۱۳۹۵؛ فرخی، سبزی، ۱۳۹۴)، رضایت از زندگی (جعفری و حسام پور، ۱۳۹۵)، حمایت اجتماعی (لی. ی، کیم. ک و لی. س^۶، ۲۰۰۰؛ هاشم مطوری، ۱۳۹۶)، بهزیستی روان‌شناختی (هاشمی نصرت‌آباد و همکاران، ۱۳۹۰)، امنیت روان‌شناختی (برقیم، عید، هیستد، بیرکلند نیلسن، میرنس، لارسون، لوتانز^۷، ۲۰۱۳؛ حسین پور، ارمنندی و ولدی، ۱۳۹۵)، رفاه کارکنان و بهداشت روانی (لوتانز، یوسف، سویتمن و هارمز^۸، ۲۰۱۳)، سلامت روان و زیر مؤلفه‌هایش (علی پور، آخوندی، صرامی فروشانی، صفاری نیا و آگاه هریس، ۱۳۹۲) ... را بررسی کرده‌اند. همچنین پژوهش‌ها نشان داده‌اند، مؤلفه‌های سرمایه روان‌شناختی پیش‌بینی‌کننده مثبت رضایت از زندگی، شادکامی، سلامت روانی و بهزیستی روان‌شناختی است (اسماعیلی فر، شفیع‌آبادی و احقر، ۱۳۹۰؛ بندورا و دیگران ۱۹۹۶ نقل از حسین چاری و دهقانی زاده، ۱۳۹۱؛ پرتو و بشارت، ۲۰۱۱ نقل از گیلک، زاده محمدی و باقری، ۱۳۹۲؛ پورسردار، پورسردار، پناهنده، سنگری و عبدی زرین، ۱۳۹۱؛ خلعتبری بهادری، ۱۳۸۹؛ سوری، حجازی و اژه‌ای، ۱۳۹۲).
 مروری بر ادبیات پژوهش در زمینه سرمایه روان‌شناختی و تا جایی که مطالعات نگارنده نشان می‌دهد، پژوهشی برای استناد مستقیم به یافته‌های آن وجود ندارد. این امر به‌نوبه‌ی خود دلیلی بر احساس نیاز به انجام مطالعات در این حوزه است.

از دیگر نیازهای انسان، ارتباط و تعاملات او به‌ویژه در سطح اجتماعی است؛ در فرهنگ ایرانیان از دیرباز، رابطه بین همسایگان و هم‌محله‌ای بودن و بخصوص خانواده رابطه‌ای بسیار صمیمی تلقی شده، ولی امروزه با افزایش فردگرایی، همسایه‌ها باهم بیگانه شده‌اند و میان محرمان خانه نیز، مرزبندی و جدایی ایجاد شده است. این فقدان ارتباط، علاوه بر تأثیرات مخرب فردی، مشکلات اجتماعی نظیر کاهش حس سرزندگی افزایش جرم خیزی، کاهش اعتماد اجتماعی، کاهش سرمایه اجتماعی و... را باعث می‌شود (تبریزی، مختاباد امرئی و فیضی، ۱۳۹۳). تأمین نیاز انسان به دوست

1. Murthy, R. K
2. Kaplan, M & D. M. Biçkes
3. Ye Eun Choi, Eunae Cho, Ha Jin Jung & Young Woo Sohn
4. Tomas Ucol & Ganiron Jr
5. Aliyeva & Karakus
6. Lee, Y. Kim, K & Lee, S
7. Bergheim. K, Eid. J, Hystad, S. W, Birkeland Nielsen, M, Mearns, K, Larsson, G & Luthans, B
8. Luthans, F, Youssef, C. M, Sweetman, D. S. & Harms, P. D

داشتن و در کنار جمع بودن مستلزم وجود یک قرارگاه کالبدی است (وایت^۱، ۱۹۸۰). این در حالی است که در رابطه با تأثیر محیط در برقراری رفتارهای اجتماعی مثبت و سازنده، جایگاه طرح کالبدی خاص معماری اثبات شده است (لانگ^۲، ۱۹۸۹، راپوپورت^۳، ۱۹۶۹). پژوهشگران مختلفی از جمله قنبران و جعفری (۱۳۹۳)، باقری، نوروزیان ملکی و حسینی (۱۳۹۵)، وود، فرانک و گیلز کورت^۴ (۲۰۱۰)، ناسار و جولین^۵ (۱۹۹۵)، کوپر^۶ (۱۹۹۶) و ترابی (۱۳۹۱) به بررسی عوامل مؤثر بر تعامل اجتماعی در محیط مسکونی پرداخته‌اند. تحقیقاتی دیگر، فضاهای جمعی و عوامل مؤثر بر تعامل اجتماعی در این فضاها را مورد بررسی قرار داده است (قائدی، ۱۳۹۳؛ نژاد ابراهیمی، قره بگلو و فرشچیان، ۱۳۹۵؛ دانش پور و چرخچیان، ۱۳۸۶، ژل جی^۷، ۲۰۰۸؛ جاکوبس. جیکوبس^۸، ۲۰۰۹؛ لینچ.ک^۹، ۲۰۰۶؛ وایت، ۱۹۸۰؛ سنت^{۱۰}، ۱۹۷۴؛ اسفندیاری صدق، کریمی مشاور و دانشگر مقدم، ۱۳۹۵). فضای سبز (آرام، قرائی و حبیبی، ۱۳۹۶؛ هيسان رسیدی، جامیرشاه و سید^{۱۱}، ۲۰۱۲؛ لوند^{۱۲}، ۲۰۰۳؛ کرنی^{۱۳}، ۲۰۰۶؛ جوی، ویلیمس، برنگ من، ولف^{۱۴}، ۲۰۱۰؛ بویر، روسو، گادرنر، اتزوانگر، گروبر^{۱۵}، ۲۰۰۷؛ سوزنچی، ۱۳۸۳)، ادراک طبیعت (دانشگر مقدم، بحرینی و عینی فر، ۱۳۹۰)، کالبد (لنارد^{۱۶}، ۱۹۸۴؛ قلمبر دزفولی و نقی زاده، ۱۳۹۳) و طراحی محیط (حسینی، جعفرزاده و رهبان، ۱۳۹۵؛ لی.ی، کیم.ک، لی.اس^{۱۷}، ۲۰۱۰؛ هانگ^{۱۸}، ۲۰۰۶؛ فیشر^{۱۹}، ۲۰۰۹؛ ژل جی، ۱۹۸۷؛ لینچ.ک، هک^{۲۰}، ۱۹۸۵؛ مارکوس و فرانسیس^{۲۱}، ۱۹۹۰؛ اولدنبرگ^{۲۲}، ۱۹۹۹؛ کاراس، فرانسیس.ام؛ ریولین ال.جی، استون.ای ام^{۲۳}، ۱۹۹۲) از متغیرهای مورد مطالعه در زمینه تعامل اجتماعی افراد است. در راستای موضوع پژوهش، الگوی تعامل اجتماعی در مجتمع مسکونی وست گیت^{۲۴} توسط فستینگر،

1. Whyte, W
2. Lang, J
3. Rapoport, A
4. Lisa Wood, Lawrence D. Frank & Billie Giles-Corti
5. Nasar. J& Julian, D
6. Kuper, Leo
7. Gehl, J
8. Jacobs, J
9. Lynch, K
10. Sennett, R
11. Mohd Hisyam Rasidi, Nurzuliza Jamirsah & Ismail Said
12. Lund, H
13. Kearney, A. R
14. Joye. Y, Williems. K, Brengman. M & Wolf, K
15. Buber. R, Ruso. B, Gadner. J, Atzwanger. K & Gruber. S
16. Lennard & Lennard
17. Lee, C. H & Chu, K. K
18. Huang Shu-Chun, L
19. Kevin D. Fisher
20. Lynch, K. & Hack, G
21. Marcus & Francis
22. Oldenburg, R
23. Carr. S, Francis. M, Rivlin, L.G & Stone, A.M
24. Westgate

اسچاکتر و کرت برک^۱ و مجموعه‌های مسکونی با عنوان کوه‌اوسینگ^۲ با طراحی ام‌سی کامنت و دورت^۳ اشاره کرد که به مرحله اجرا رسیده است. افزون بر مطالب بالا، داداش پور و روشنی (۱۳۹۱) به شناسایی عوامل مؤثر بر کیفیت محیط مسکونی در محله‌های قدیمی پرداختند. مطالعاتی دیگر عوامل مؤثر بر شکل‌گیری مجتمع‌های مسکونی را بررسی کرده است (ملکی و شیخی، ۱۳۸۸؛ عزیزی، ۱۳۸۳-۱۳۸۴، عینی فر، ۱۳۷۹؛ ارجمندیا، ۱۳۵۴؛ مید^۴، ۱۹۷۳)؛ و پورمحمدی (۱۳۷۵) نیز به ملاحظات برنامه‌ریزی و طراحی آن در بافت فیزیکی مجتمع‌های مسکونی اشاره کرده است.

در حالت کلی، تحلیل مسائل کمی و کیفی مسکن با استفاده از ابزاری صورت می‌گیرد که به صورت متغیرهایی به نام شاخص‌های مسکن مطرح است و بیانگر ابعاد مختلف اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و کالبدی مسکن است (عزیزی، ۱۳۸۴). با استفاده از این شاخص‌ها می‌توان وضعیت مسکن را ارزیابی کرد و مقیاس واقعیات و رخدادهایی که در این زمینه وجود دارد، از نظر عینی بررسی کرد. شاخص‌های کالبدی مسکن دارای دو بعد مهم و تعیین‌کننده هستند. از یک‌سو، شاخص‌های کالبدی واحد مسکونی دارای ابعاد اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و فنی هستند و از سوی دیگر، ارتباط مستقیم با فضاهای محیط فراتر از واحد مسکونی (محیط مسکونی، محله و شهر) دارند (عزیزی، ۱۳۸۴). این شاخص‌ها نیز طیف گسترده‌ای را نیز شامل می‌شوند اما برحسب شاخص‌های به کار گرفته شده در برنامه‌های بخش مسکن، آمار و اطلاعات موجود و محدودیت‌های مقاله، شاخص‌های کالبدی زیر به عنوان معیار تفکیک مجتمع‌های مسکونی با و بدون ویژگی کالبدی قرار گرفته‌اند که شامل الگوی مسکن (تک‌واحدی، آپارتمانی، مجتمع مسکونی، بلندمرتبه)، الگوی توسعه، تراکم ساختمانی، سطح اشغال، تراکم مسکونی، سطح زیربنا و سرانه زیربنا، نما، نوع مصالح ساختمانی، شیوه‌های ساخت و میزان واحدهای مسکونی ناهنجار نسبت به کل مسکن موجود است (عزیزی، ۱۳۸۳). کیفیت زندگی دربرگیرنده سه بعد سلامت جسمی، روانی و اجتماعی می‌باشد که در جوامع مختلف و حتی فردبه‌فرد، متفاوت است. از این‌رو، محیط مسکونی می‌بایست از آن پیروی، احساس امنیت و آرامش را فراهم کند که با توجه به پیچیدگی‌های ابعاد مسکن، متناسفانه در طراحی‌ها نادیده گرفته شده و کمبود مطالعات پژوهشی نیز در این زمینه احساس می‌شود. پژوهش حاضر در تلاش برای مقایسه سرمایه روان‌شناختی و تعامل اجتماعی در مجتمع‌های مسکونی با و بدون ویژگی کالبدی شهر رشت در مقیاس واحد همسایگی است.

1. Festinger. L, Schacter. S & Kurt burk
2. Cohousing
3. McCamant, K. Durrett, C
4. Mead, Margaret

روش

روش تحقیق از نوع علی-مقایسه‌ای و به‌صورت گذشته‌نگر بود. جامعه آماری این پژوهش شامل ۴۳۹ خانوار ساکن در ۴ مجتمع مسکونی واقع در شهر رشت بود که از این میان، تعداد ۱۸۶ خانوار در دسترس انتخاب شدند. آزمودنی‌ها به دو گروه ساکن در ساختمان‌های با و بدون ویژگی کالبدی (خدمات و امکانات، دسترسی به خدمات و امکانات، فضای سبز و...) تقسیم شدند و از نظر مالکیت (۸۰٪ مالک و ۲۰٪ مستأجر)، جنسیت (۷۵٪ خانم و ۲۵٪ آقا)، سن (میانگین سنی ۴۰)، تعداد افراد خانواده (۴ میانگین تعداد افراد) و تحصیلات (دیپلم دارای بیشترین فراوانی) هم‌سازی شدند. برای جلوگیری از افزایش عوامل مداخله‌گر، مجتمع‌ها در مناطق شهری و با قدمت نزدیک به هم انتخاب گردید. داده‌های به‌دست‌آمده با استفاده از روش‌های آماری توصیفی و واریانس چند طرفه با استفاده از نرم‌افزار Spss-20 تجزیه و تحلیل شدند.

ابزار پژوهش

الف) پرسشنامه سرمایه روان‌شناختی لوتانز^۱: این پرسشنامه از مقادیر استاندارد شده که به‌طور وسیعی ساختارهای امید، تاب‌آوری، خوش‌بینی و خودکارآمدی را می‌سنجند، مورد استفاده قرار گرفته است و قابلیت اعتبار و پایایی خرده‌مقیاس‌های آن نیز تأیید شده است. این پرسشنامه شامل ۲۴ سؤال است که هر خرده‌مقیاس شامل ۶ گویه بوده و آزمودنی به هرگونه در مقیاس ۶ درجه‌ای (کاملاً مخالفم تا کاملاً موافقم) لیکرت پاسخ می‌دهد. برای به دست آوردن نمره سرمایه روان‌شناختی ابتدا نمره هر خرده‌مقیاس به‌صورت جداگانه به‌دست‌آمده و سپس مجموع آن به‌عنوان نمره کل سرمایه روان‌شناختی محسوب گردید. نسبت خلی دو این آزمون برابر با ۶/۲۴ است. آماره‌های CFI، RMSEA در این مدل به ترتیب ۰/۰۸ و ۰/۹۷ هستند (لوتانز، ۲۰۰۷). در پژوهش حاضر میزان پایایی این پرسشنامه براساس آلفای کرونباخ ۰/۸۷۱ به‌دست‌آمده است.

ب) پرسشنامه ادراک تعامل اجتماعی گلاس^۲: پرسشنامه ادراک تعامل اجتماعی (گلاس، ۱۹۹۴) یک پرسشنامه خود گزارشی است که به‌منظور ارزیابی دو عامل افکار مثبت و منفی نسبت به تعامل‌های اجتماعی به کار می‌رود. این پرسشنامه شامل ۳۰ سؤال است که بر پایه مقیاس ۵ درجه‌ای ارزیابی می‌شود. نتایج این پرسشنامه به دو دسته تقسیم می‌گردد: یکی در ستون افکار مثبت و دیگری در ستون افکار منفی. کبایاشی (۲۰۰۰) اعتبار این پرسشنامه را برابر با ۰/۸۵ و هادیان (۱۳۸۷) برابر با ۰/۷۳ گزارش کرده‌اند (بزدخواستی، ۱۳۸۹). در این پژوهش، پایایی پرسشنامه براساس آلفای کرونباخ ۰/۸۳۵ به دست آمد.

1. Luthans Psychological Capital Questionnaire
2. Glass Social Interaction Perception Questionnaire

یافته‌ها

نمونه مورد بررسی در پژوهش حاضر، ۱۸۶ نفر که خانم‌ها ۷۵ درصد و آقایان ۲۵ درصد از آن را تشکیل می‌دهند. میانگین سنی پاسخگویان ۴۰ سال و میانگین تعداد اعضای خانواده ۳/۷۰ بوده است. در زمینه تحصیلات بیشترین فراوانی ۳۹/۶٪ مربوط به مقطع دیپلم و در زمینه شغل نیز بیشترین فراوانی مربوط به افراد خانه‌دار ۳۸/۹٪ می‌باشد.

جدول ۱. میانگین و (انحراف استاندارد) مولفه‌های سرمایه روانشناختی و تعامل اجتماعی در

مجتمع‌های با و بدون ویژگی کالبدی

متغیرها	مجتمع با ویژگی کالبدی میانگین (انحراف معیار)	مجتمع بدون ویژگی کالبدی میانگین (انحراف معیار)
خودکارآمدی	۳/۳۸ (۰/۹۵۸)	۲/۸۷ (۰/۹۶۵)
سرمایه	۳/۸۴ (۰/۶۶۸)	۳/۴۰ (۰/۹۰۵)
روان‌شناختی	۳/۷۲ (۰/۵۶۲)	۳/۶۴ (۰/۶۴۶)
خوش‌بینی	۳/۷۳ (۰/۵۶۸)	۳/۵۷ (۰/۵۳۳)
کل	۱۴/۶۷ (۰/۴۳۳)	۱۳/۴۸ (۰/۵۱۸)
تعامل مثبت	۳/۳۳ (۰/۴۷۰)	۳/۲۱ (۰/۵۲۷)
تعامل اجتماعی	۳/۶۷ (۰/۶۹۳)	۲/۷۰ (۰/۶۶۸)
تعامل منفی	۶/۷۰ (۰/۴۰۹)	۵/۹۱ (۰/۳۸۷)
کل		

همان‌طور که در جدول ۱ مشاهده می‌شود، میانگین و انحراف کلی مؤلفه‌های سرمایه روان‌شناختی در مجتمع‌های با ویژگی کالبدی $۱۴/۶۷ \pm ۰/۴۳۳$ و در مجتمع‌های بدون ویژگی کالبدی $۱۳/۴۸ \pm ۰/۵۱۸$ به دست آمد. همچنین تعامل اجتماعی در مجتمع‌های با ویژگی کالبدی $۶/۷۰ \pm ۰/۴۰۹$ و در مجتمع‌های بدون ویژگی کالبدی $۵/۹۱ \pm ۰/۳۸۷$ محاسبه گردیده است. افزون بر این، میانگین نمرات ساکنان مجتمع‌های با ویژگی کالبدی در تمام خرده‌مقیاس‌ها بالاتر از ساکنان مجتمع‌های بدون ویژگی کالبدی است.

جهت استفاده از تحلیل واریانس چند متغیری ۱ ابتدا پیش‌فرض‌های آن بررسی شد. نتایج آزمون باکس و لون نشان داد که فرض برابری ماتریس‌های واریانس - کواریانس صادق است.

جدول ۲. نتایج آزمون‌های معناداری مانوا برای مولفه‌های سرمایه روان‌شناختی در مجتمع‌های با

ویژگی کالبدی و بدون ویژگی کالبدی

متغیر	نام آزمون	مقدار	F	P	مجذور اتا
گروه	اثر پیلای ۱	۰/۱۱۸	۵/۲۶۲	۰/۰۰۱	۰/۱۱۸
	لامبدای ویلکز ۲	۰/۸۸۲	۵/۲۶۲	۰/۰۰۱	۰/۱۱۸
	اثر هتلینگ ۳	۰/۱۳۴	۵/۲۶۲	۰/۰۰۱	۰/۱۱۸
	بزرگ‌ترین ریشه روی ۴	۰/۱۳۴	۵/۲۶۲	۰/۰۰۱	۰/۱۱۸

همان‌طور که در جدول ۲ مشاهده می‌شود، ترکیب خطی متغیرهای وابسته معنادار است. ($F=۵/۲۶۲; p \leq ۰/۰۰۱$) و لامبدای ویلکز = $۰/۸۸۲$)، این نتایج نشان می‌دهد که میان ساکنان مجتمع‌های با و بدون ویژگی کالبدی، از نظر متغیرهای وابسته تفاوت معناداری وجود دارد. مجذور اتا (که در واقع مجذور ضریب همبستگی بین متغیرهای وابسته و عضویت گروهی است) نشان می‌دهد که تفاوت بین دو گروه با توجه به متغیرهای وابسته در مجموع، معنی‌دار است و میزان این تفاوت $۰/۱۱۸$ است؛ یعنی $۱۱/۸$ درصد واریانس مربوط به اختلاف بین دو گروه ناشی از متغیرهای وابسته می‌باشد.

جدول ۳. نتایج تحلیل واریانس چندمتغیری روی میانگین مولفه‌های سرمایه روان‌شناختی در

مجتمع‌های با و بدون ویژگی کالبدی

متغیر وابسته	SS	DF	F	P	مجذور اتا
خودکارآمدی	۹/۴۳۴	۱	۹/۹۱۴	۰/۰۰۲	۰/۰۵۸
امیدواری	۸/۹۵۷	۱	۱۴/۱۰۶	۰/۰۰۰	۰/۰۸۱
تاب‌آوری	۰/۳۰۱	۱	۰/۸۰۴	۰/۳۷۱	۰/۰۲۶
خوش‌بینی	۱/۳۳۶	۱	۴/۲۲۳	۰/۰۴۱	۰/۰۰۵

نتایج تحلیل واریانس چند متغیری در جدول ۳ نشان داد که بین میانگین خودکارآمدی ($F=۹/۹۱۴$) و امیدواری ($F=۱۴/۱۰۶$) در دو گروه تفاوت معناداری وجود دارد ($P \leq ۰/۰۰۱$). به عبارت دیگر، نمرات خودکارآمدی و امیدواری در ساکنان مجتمع‌های با ویژگی کالبدی بیشتر از ساکنان مجتمع‌های بدون ویژگی کالبدی است.

1. Pillais Trace
2. Wilks Lambda
3. Hotellings Trace
4. Roys Largest Root

جدول ۴. نتایج آزمون‌های معناداری مانوا برای مولفه‌های تعامل اجتماعی در مجتمع‌های با ویژگی

کالبدی و بدون ویژگی کالبدی

متغیر	نام آزمون	مقدار	F	P	مجذور اتا
گروه	اثر پیلایی	۰/۴۳۳	۵۱/۵۳۵	۰/۰۰	۰/۴۳۳
	لامبدای ویلکز	۰/۵۶۷	۵۱/۵۳۵	۰/۰۰	۰/۴۳۳
	اثر هتلینگ	۰/۷۶۳	۵۱/۵۳۵	۰/۰۰	۰/۴۳۳
	بزرگ‌ترین ریشه روی	۰/۷۶۳	۵۱/۵۳۵	۰/۰۰	۰/۴۳۳

همانطور که در جدول ۴ مشاهده می‌شود، ترکیب خطی متغیرهای وابسته معنادار است (۰/۰۰۱). $F=۵/۵۳۵$ و لامبدای ویلکز $(۰/۵۶۷)$. این نتایج نشان می‌دهد که میان ساکنان مجتمع‌های با و بدون ویژگی کالبدی، از نظر متغیرهای وابسته تفاوت معناداری وجود دارد. مجذور اتا (که در واقع مجذور ضریب همبستگی بین متغیرهای وابسته و عضویت گروهی است) نشان می‌دهد که تفاوت بین دو گروه با توجه به متغیرهای وابسته در مجموع، معنی‌دار است و میزان این تفاوت $۰/۴۳۳$ است؛ یعنی $۴۳/۳$ درصد واریانس مربوط به اختلاف بین دو گروه ناشی از متغیرهای وابسته می‌باشد.

جدول ۵. نتایج تحلیل واریانس چندمتغیری روی میانگین مولفه‌های تعامل اجتماعی در مجتمع‌های

با و بدون ویژگی کالبدی

متغیر وابسته	SS	DF	F	P	مجذور اتا
تعامل مثبت	۰/۸۰۵	۱	۳/۱۶۷	۰/۰۷۷	۰/۰۲۳
تعامل منفی	۴۳/۳۱۵	۱	۱۰۲/۴۷۰	۰/۰۰۰	۰/۴۳۰

نتایج تحلیل واریانس چند متغیری در جدول ۵ نشان داد که بین میانگین تعامل منفی (F=۱۰۲/۴۷۰) در دو گروه تفاوت معناداری وجود دارد (P≤۰/۰۰۱). به عبارت دیگر، نمرات تعامل منفی در ساکنان مجتمع‌های با ویژگی کالبدی بیشتر از ساکنان مجتمع‌های بدون ویژگی کالبدی است.

بحث و نتیجه‌گیری

هدف پژوهش حاضر مقایسه سرمایه روان‌شناختی و تعامل اجتماعی در مجتمع‌های با و بدون ویژگی کالبدی بود. نتایج نشان داد که بین ساکنان مجتمع‌های با و بدون ویژگی کالبدی از نظر ابعاد سرمایه روان‌شناختی تفاوت معنی‌داری وجود دارد. به طوری که میانگین نمرات مؤلفه‌های خودکارآمدی و امیدواری در ساکنان مجتمع‌های با ویژگی کالبدی نسبت به مجتمع‌های بدون ویژگی کالبدی بالاتر بود که این نتایج در راستای یافته‌های پژوهش‌های حکیمی و همکاران (۱۳۹۵) و شکوئی (۱۳۸۹) می‌باشد؛ اما تفاوت معنی‌داری در این دو گروه از لحاظ متغیرهای

تاب‌آوری، خوش‌بینی وجود نداشت که مغایر با یافته‌های حکیمی و همکاران (۱۳۹۵)، راس، کوتیل، مالکین، جانسن و ویت^۱ (۲۰۱۰) و پرتوی، بهزادفر و شیروانی (۱۳۹۵) می‌باشد. حکیمی و همکاران (۱۳۹۵) در نتایج بررسی خود گزارش نمودند که با افزایش شاخص‌های کیفیت مسکن، متغیرهای مربوط به شاخص سرمایه روان‌شناختی نیز افزایش می‌یابد. شکوئی (۱۳۸۹) در تحقیقی نشان داد که میان شرایط مسکن و عزت‌نفس انسان رابطه‌ای وجود دارد و ارتباط میان کیفیت مسکن و اختلالات عصبی و روانی حتمی است. راس و همکاران (۲۰۱۰) در نتایج بررسی خود نشان دادند که عوامل فیزیکی و کالبدی (زیرساخت‌های حامی نیازهای انسانی شامل حمل‌ونقل، بهداشت، امکانات تعلیم و تربیت، خدمات انسانی، مسکن و ارتباطات) یکی از هفت حوزه‌ای است که می‌تواند تاب‌آوری اجتماعی را تقویت نماید. نتایج یافته پرتوی و همکاران (۱۳۹۵) نیز نشان می‌دهد که ارتقای کیفی محیط سبب ارتقای تاب‌آوری اجتماعی می‌گردد.

بخش دیگر نتایج نشان داد که بین ساکنان مجتمع‌های با و بدون ویژگی کالبدی از لحاظ ابعاد تعامل اجتماعی تفاوت وجود دارد و میانگین نمرات مؤلفه‌های تعامل مثبت و منفی در ساکنان مجتمع‌های با ویژگی کالبدی نسبت به مجتمع‌های بدون ویژگی کالبدی بالاتر بود که این یافته با نتایج پژوهش‌های باقری و همکاران (۱۳۹۶)، حسینی و همکاران (۱۳۹۵)، قائدی (۱۳۹۳)، قنبران و همکاران (۱۳۹۳)، لی و همکاران (۲۰۱۰)، کوین فیشر (۲۰۰۹)، ملکی و شیخی (۱۳۸۸)، هانگ (۲۰۰۶)، نثار و جولین (۱۹۹۵)، کوپر (۱۹۵۳)، لنگ (۱۹۸۷)، ام‌سی کامنت و همکاران (۱۹۸۹) و فستینگر، اسچاکتر و کرت (۱۹۵۰) همسویی دارد. پژوهش باقری و همکاران (۱۳۹۶) نشان داد که حوزه کالبدی - محیطی بیشترین میزان اهمیت را در افزایش تعاملات اجتماعی از نظر خبرگان داشته و محیط با تمام مشخصات فیزیکی خود عاملی مهم بر نحوه فعالیت انسانی در خانه است. نتایج پژوهش حسینی و همکاران (۱۳۹۵) نشان داد که آسایش خانواده و امکان ارتباط مناسب اعضای خانواده و سایر نزدیکان، نیازمند طراحی مناسب و سازمان فضایی مسکن می‌باشد. همچنین در تحقیقی قنبران و همکاران (۱۳۹۳) نشان دادند که ساختار کالبدی فضایی در ارتقاء تعاملات اجتماعی مؤثر می‌باشد. فیشر (۲۰۰۹) در نتایج بررسی خود گزارش نمود که محیط ساخته‌شده، ویژگی‌های معماری و مبلمان بر اعمال و تعامل افراد تأثیر می‌گذارد که این نتیجه حاصل تجزیه و تحلیل آثار تاریخی می‌باشد. تحقیق لی و همکاران (۲۰۱۰) نشان داد که طراحی بهبود یافته ساختمان می‌تواند، سلامت اجتماعی ساکنان را افزایش دهد و فرصت‌هایی برای برقراری ارتباط اجتماعی آنان فراهم کند.

در خصوص تبیین این یافته‌ها می‌توان گفت که محیط انسان در سطوح مختلفی رفتار او را تحت تأثیر قرار می‌دهد (انصاری و مؤمنی، ۱۳۸۹). اگر نیازهای اساسی مادی انسان را مجموع نیازهای بیولوژیکی، اجتماعی و اقتصادی بدانیم، مسکن در برآورده شدن هر سه دسته از این نیازها نقش اول

1. Ross, Helen; Cuthill, Michael; Maclean, Kirsten; Jansen, Danni & Witt, Bradd

را دارد (پورمحمدی، ۱۳۸۸) و از احتیاجات بنیادی یک خانوار است. از طرفی سرمایه روان‌شناختی و تعامل اجتماعی در خلأ شکل نمی‌گیرد و آدمی در چارچوب‌های ترسیم‌شده فرهنگی و اجتماعی و در محیط کالبدی به سر می‌برد؛ به‌طور پیوسته از منابع فرهنگی، اجتماعی و محیط اطراف، بازخوردهای اطلاعاتی و اصلاحی دریافت می‌کند. در این راستا مجتمعی که دارای ویژگی‌های کالبدی مناسب باشد، تعاملات اجتماعی و هیجانات مثبت فردی افزایش می‌یابد. از این‌رو ویژگی‌های محیطی مناسب می‌تواند، به‌عنوان شاخصی برای تبیین الگوی رفتاری و توسعه حالت روان‌شناسانه مثبت در ساکنان باشد و از آنجایی که ارتقای سرمایه روان‌شناختی، شاخص توانمندی نظام اجتماعی به شمار می‌رود. به نظر می‌رسد، برنامه ریزان و طراحان باید کیفیت کالبدی محل سکونت افراد جامعه را ارتقاء دهند تا ضمن به دست آوردن امکان کنترل زندگی توسط آنان، تعاملات اجتماعی و سلامت روانی را افزایش و نوعی تعادل و یکپارچگی فعال در جامعه به وجود آورند.

از آنجاکه مسکن مقوله‌ای فرهنگی است و جنسیت را می‌توان یکی از عامل‌های تأثیرگذار بر آن دانست؛ در مجتمع‌هایی با ویژگی کالبدی، آقایان احساس خودکارآمدی و خوش‌بینی بیشتر و خانم‌ها امیدوارتر هستند. تعامل مثبت در این نوع مجتمع‌ها با بالا رفتن سن افزایش پیدا کرده و مالکیت نیز باعث افزایش خودکارآمدی و تاب‌آوری در ساکنین می‌شود. از این‌رو، می‌توان توصیه نمود که با اتکا بر نقش کالبد در سرمایه روان‌شناختی و تعامل اجتماعی، لازم است تا بحث‌های گروهی، دوستانه و انتقال تجارب میان ساکنان، طراحان و برنامه ریزان صورت گیرد تا عوامل کالبدی مؤثر بر این موارد شناسایی و در طراحی و برنامه‌ریزی مسکن لحاظ گردد. از آنجاکه مفهوم سرمایه روان‌شناختی به‌تازگی در متون علمی مطرح‌شده، پژوهش‌های بسیاری نیاز است تا بتوان نتایج محکم‌تری متناسب با فرهنگ و اقلیم ارائه داد. همچنین می‌توان در تحقیقات بعدی در این حوزه، به تأثیر جداگانه هر یک از این عوامل کالبدی بر سرمایه روان‌شناختی و زیر مؤلفه‌های مربوط به آن و تعامل اجتماعی در مقیاس‌ها و اقلیم‌های مختلف پرداخت و تحقیقاتی در زمینه تأثیر جنسیت، مالکیت، سن و... برافزایش سرمایه روان‌شناختی و تعامل اجتماعی در محیط مسکونی ارائه داد. از محدودیت‌های مهم این تحقیق می‌توان به محدود بودن جامعه آماری به ساکنان در دسترس چندین مجتمع مسکونی در شهر رشت اشاره کرد که این امر تعمیم پژوهش را با دشواری روبه‌رو می‌سازد و محدودیت دیگر این است که پژوهش تنها رابطه دو متغیر را بررسی کرده است و به عوامل فرهنگی، اقتصادی و... پرداخته نشده است

تشکر و قدردانی

بدین‌وسیله از دکتر عبدی معاونت آموزشی گروه معارف دانشگاه گیلان که ما را در اجرای این طرح یاری کردند، کمال تشکر را داریم.

منابع

- آرام، فرشید؛ قرائی، فریبا و حبیبی، میترا. (۱۳۹۶). بررسی نقش فضای سبز بر حضور ساکنین و افزایش تعاملات اجتماعی در محله‌های دارای
- بازار دوره‌ای (نمونه موردی بازار روز شهر همدان). نشریه علمی - پژوهشی انجمن علمی معماری و شهرسازی ایران، ۱۳، ۱۳۵-۱۴۶.
- ارجمندی، اصغر. (۱۳۵۴). تحلیلی از شاخص‌های مسکن در ایران. مجله محیط‌شناسی، ۵.
- اسفندیاری صدق، راضیه؛ کریمی مشاور، مهرداد و دانشگر مقدم، گلرخ. (۱۳۹۵). ارزیابی احساس جمعی مجتمع‌های مسکونی. هویت شهر، ۲۷(۱۰)، ۴۱-۵۲.
- اسماعیلی فر، ن؛ شفیق‌آبادی، ع و احقر، ق. (۱۳۹۰). سهم خودکارآمدی در پیش‌بین شادکامی. مجله اندیشه و رفتار، ۵(۱۹)، ۲۷-۳۴.
- انصاری، مجتبی و مؤمنی، کوروش. (۱۳۸۹). بررسی نقش عوامل محیطی بر رفتار انسان. فصلنامه گزارش، ۱۰۵-۱۱۱.
- باباییان، علی؛ نقوی، میرعلی؛ علیزاده، حسین و پورغلامی، محمدرضا. (۱۳۹۱). تأثیر سرمایه روان‌شناختی بر رضایت شغلی افسران مرد ناجا (مورد مطالعه: فا. ا. قزوین). فصلنامه پژوهش‌های مدیریت انتظامی، ۷(۳)، ۳۴۶-۳۶۹.
- باقری، حسین؛ نوروزیان ملکی، سعید و حسینی، باقر. (۱۳۹۵). شناسایی متغیرهای مؤثر بر اجتماع‌پذیری در حوزه مسکن. مسکن و محیط روستا، ۱۷-۱۵۴، ۲۸-۱۷.
- بریمانی، ابوالقاسم؛ مدانلو، یاسمن و یوسفی، حبیب‌الله. (۱۳۹۴). رابطه بین سرمایه روان‌شناختی و رضایت شغلی کارکنان کمیته امداد امام خمینی شرق استان مازندران. فصلنامه علمی - پژوهشی پژوهشنامه تربیتی، سال دهم، ۴۴، ۱۲۹-۱۴۵.
- بهادری خسروشاهی، جعفر؛ هاشمی نصرت‌آباد، تورج و باباپور خیرالدین، جلیل. (۱۳۹۱). رابطه سرمایه روان‌شناختی با سرمایه اجتماعی دانشجویان دانشگاه تبریز. مجله تخصصی پژوهش و سلامت، ۲(۱)، ۱۴۵-۱۵۳.
- بهادری خسروشاهی، جعفر؛ هاشمی نصرت‌آباد، تورج و بیرامی، منصور. (۱۳۹۱). رابطه سرمایه روان‌شناختی و ویژگی‌های شخصیتی با رضایت شغلی در کتابداران کتابخانه‌های عمومی شهر تبریز. پژوهنده، ۱۷(۶)، ۳۱۲-۳۱۸.
- پرتوی، پروین؛ بهزادفر، مصطفی و شیرانی، زهرا. (۱۳۹۵). طراحی شهری و تاب‌آوری اجتماعی (نمونه موردی: محله جلفا اصفهان). دوفصلنامه دانشگاه هنر، ۱۷، ۹۹-۱۱۶.
- پورسردار، ن؛ پورسردار، ف؛ پناهنده، ع؛ سنگری، ع و عبدی زرین، س. (۱۳۹۲). تأثیر خوش‌بینی (تفکر مثبت) بر سلامت روانی و رضایت از زندگی: یک مدل روان‌شناختی از بهزیستی. مجله پژوهشی حکیم، ۱۶(۱)، ۴۲-۴۹.

- پورمحمدی، محمدرضا. (۱۳۸۸). برنامه‌ریزی مسکن (چاپ ششم). تهران: انتشارات سمت.
- تبریزی، امید؛ مختاباد امرئی، مصطفی و فیضی، محسن. (۱۳۹۳). اثرات طراحی فضای شهری و معماری جمع‌گرا بر تعاملات و ارتباطات اجتماعی، مدیریت شهری، ۳۷، ۲۵۷-۲۷۲.
- ترابی، محمد. (۱۳۹۱). طراحی محله براساس ویژگی‌های کالبدی فضای باز عمومی در افزایش تعاملات و رفتار اجتماعی. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی، دانشکده مهندسی معماری و شهرسازی.
- جعفری، اصغر و حسام پور، فاطمه. (۱۳۹۶). پیش‌بینی رضایت از زندگی بر اساس ابعاد هوش معنوی و سرمایه روان‌شناختی در سالمندان. مجله سالمند، ۱۱۲(۱)، ۹۰-۱۰۳.
- جمشیدیان، ع، فروهر، م. و محمدی، ن. (۱۳۹۳). کاربرد سرمایه روان‌شناختی در بهبود فعالیت‌های پلیس. فصلنامه توسعه انسانی پلیس، ۵۱، ۹۳-۱۱۶.
- حسینی، اکرم؛ جعفرزاده، تکتم و رهبان، فهیمه. (۱۳۹۵). تدوین دستور زبان طراحی قلمروهای فضایی مسکن به‌منظور بهبود تعامل اعضای خانواده. مسکن و محیط روستا، ۴۱-۵۸.
- حسین چاری، مسعود و دهقان‌زاده، محمد حسین. (۱۳۹۱). سرزندگی تحصیلی و ادراک از الگوی ارتباطی خانواده؛ نقش واسطه‌های خودکارآمدی. مجله مطالعات آموزش و یادگیری، ۴(۲)، ۲۱-۴۷.
- حسین پور، داوود؛ ارمندئی، مریم و ولدی، رضا. (۱۳۹۵). تأثیر سرمایه روان‌شناختی بر تسهیم دانش با میانجی احساس امنیت روان‌شناختی؛ مورد دانشگاه صنعتی شریف. فصلنامه پژوهش و برنامه‌ریزی در آموزش عالی، ۲۲(۴)، ۱۳۳-۱۵۴.
- حکیمی، هادی؛ زادولی، فاطمه و زادولی خواجه، شاهرخ. (۱۳۹۵). بررسی رابطه بین کیفیت مسکن و سرمایه روان‌شناختی در سکونتگاه‌های غیررسمی (مطالعه موردی: محله یوسف‌آباد تبریز). پژوهش‌های جغرافیای برنامه‌ریزی شهری، ۴(۱)، ۱۱۷-۱۳۴.
- خلعتبری، ج و بهادری، ص. (۱۳۸۹). ارتباط بین تاب‌آوری و رضایت از زندگی. فصلنامه روان‌شناسی تربیتی، ۲(۱)، ۸۳-۹۴.
- داداش پور، هاشم و روشنی، صالح. (۱۳۹۱). شناسایی عوامل مؤثر بر کیفیت محیط مسکونی در محله‌های قدیمی (مطالعه موردی: محله سنگلج تهران). فصلنامه مطالعات شهر ایرانی اسلامی، ۱۰، ۷۱-۸۳.
- دانشگرمقدم، گلرخ؛ بحرینی، حسین و عینی فر، علیرضا. (۱۳۹۰). تحلیل اجتماع‌پذیری محیط کالبدی متأثر از ادراک طبیعت در محیط انسان‌ساخت. نشریه هنرهای زیبا-معماری و شهرسازی، ۴۵، ۲۵-۳۶.
- دانش پور، عبدالهادی و چرخچیان، مریم. (۱۳۸۶). فضاهای عمومی و عوامل مؤثر بر حیات جمعی. باغ نظر، ۷، ۱۹-۲۸.

- دهقانی زاده، م و حسین چاری، م. (۱۳۹۱). سرزندگی تحصیلی و ادراک از الگوهای ارتباطی خانواده؛ نقش واسطه‌ای خودکارآمدی. مجله مطالعات آموزش و یادگیری، ۲(۴)، ۲۱-۴۷.
- ذبیحی، حسین؛ حبیب، فرح و رهبری منش، کمال. (۱۳۹۰). بررسی رابطه بین، میزان رضایت از مجتمع‌های مسکونی و تأثیر مجتمع‌های مسکونی بر روابط انسان (مطالعه موردی چند مجتمع مسکونی در تهران). مجله هویت شهر، ۸، ۱۱۸-۱۳۰.
- رشیدی کوچی؛ نجفی، محمود و محمدی فر، محمدعلی. (۱۳۹۵). نقش سرمایه‌های روان‌شناختی مثبت و عملکرد خانواده در پیش‌بینی شادکامی در دانش آموزان دبیرستانی. پژوهش‌نامه روانشناسی مثبت، ۳، ۷۹-۹۵.
- سوری، ح؛ حجازی، ا و اژه‌ای، ج. (۱۳۹۲). رابطه تاب‌آوری و خوش‌بینی با بهزیستی روان‌شناختی. مجله علوم رفتاری، ۳(۷)، ۲۷۱-۲۷۷.
- سوزنچی، کیانوش. (۱۳۸۳). فضای سبز بستر تعامل اجتماعی، شهرداری‌ها، ۶(۶۷)، ۵-۱۱.
- شکوئی، حسین. (۱۳۸۲). فلسفه‌های محیطی و مکتب‌های جغرافیایی، تهران: انتشارات گیتاشناسی.
- عزیززی، محمدمهدی. (۱۳۸۳). جایگاه شاخص‌های مسکن در فرایند برنامه‌ریزی مسکن. نشریه هنرهای زیبا، ۱۷، ۳۱-۴۲.
- عزیززی، محمدمهدی. (۱۳۸۴). تحلیلی بر جایگاه و دگرگونی شاخص‌های مسکن شهری در ایران. نشریه هنرهای زیبا، ۲۳، ۲۵-۳۴.
- علی پور، احمد؛ آخوندی، نیلا؛ صرامی فروشانی، غلامرضا؛ صفاری نیا، مجید و آگاه هریس، مژگان. (۱۳۹۲). بررسی اثربخشی مدل مداخله سرمایه روان‌شناختی (PCI) بر سلامت کارشناسان شاغل در شرکت ایران‌خودرو دیزل. دوماهنامه سلامت کار ایران، ۴، ۱۶-۲۴.
- عینی فر، علیرضا. (۱۳۷۹). عوامل انسانی محیطی مؤثر در طراحی مجتمع‌های مسکونی. مجله هنرهای زیبا، ۸، ۱۰۹-۱۱۸.
- فرخی، الهام و سبزی، ندا. (۱۳۹۴). شادکامی و ادراک الگوهای ارتباطی خانواده؛ نقش واسطه‌ای سرمایه روان‌شناختی. روانشناسی تحولی: روانشناسان ایرانی، سال یازدهم، ۴۳، ۳۱۳-۳۲۳.
- فیاضی، مرجان؛ نسترن سیمار اصل و منیژه کاوه. (۱۳۸۹). استفاده از روانشناسی مثبت‌گرا در مدیریت و رهبری سازمانی (جنبشی رو به گسترش)، همایش چالش‌های مدیریت و رهبری در سازمان‌های ایرانی، اصفهان، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم تحقیقات اصفهان.
- قانع سنگ آتش، اسما؛ میرزا زاده، زهرا؛ عظیم زاده، مرتضی و عبدالملکی، حسین. (۱۳۹۴). بررسی نقش سرمایه روان‌شناختی بر سرمایه اجتماعی دانشجویان تربیت‌بدنی دانشگاه‌های مشهد. پژوهش‌های کاربردی در مدیریت ورزشی، ۴(۳)، ۹۱-۱۰۶.

- قاندى، عبدالکريم. (۱۳۹۳). قابليت فضاى جمعى در مجتمع‌هاى مسکونى. صغه، ۲۴ (۶۷)، ۲۳-۳۲.
- قلمبر دزفولى، مريم و نقى زاده، محمد. (۱۳۹۳). طراحى شهرى به منظور ارتقا تعاملات اجتماعى (مطالعه موردى: بلوار بين محله‌اى). هويت شهر، ۸ (۱۷)، ۱۵-۲۴.
- قماشى، سعيد؛ احمدى، مينا؛ عباسى، محمود و صالحى، حميدرضا. (۱۳۹۵). بررسى ميزان سرمايه روان‌شناختى نوجوانان و تأثير آن بر گرايش به جرم (نمونه موردى شهر اصفهان). فصلنامه حقوق پزشکى، ۳۷، ۱۷۱-۱۹۳.
- قنبران، عبدالحميد و جعفرى، مرضيه. (۱۳۹۳). بررسى عوامل مؤثر بر ارتقاء تعاملات اجتماعى در ميان ساکنان محله مسکونى (نمونه موردى: محله درکه - تهران). نشریه علمى - پژوهشى انجمن علمى معماری و شهرسازی ایران، ۷، ۵۷-۶۴.
- لوتانز، فرد؛ آوولى، بروس جى و يوسف، کارولين ام. (۱۳۹۲). سرمايه روان‌شناختى سازمان، تحولى در مريت رقابتى سرمايه انسانى. ترجمه: عبدالرسول جمشيديان و محمد فروهر، تهران: انتشارات ابيژ.
- گل محمديان، محسن؛ سجادى، نسيم و سليمى، حميد. (۱۳۹۵). نقش سرمايه روان‌شناختى و رفتار شهروندى سازمانى در پيش‌بينى رضائت شغلى معلمان مدارس استثنائى. تعليم و تربيت استثنائى، ۳ (۱۴۰)، ۵-۱۲.
- گيلک، م؛ زاده محمدى، ع و باقرى، ف. (۱۳۹۲). رابطه تاب‌آورى خودپنداشت با خودکارامدى معلولان جسمى دختر: نقش واسطه‌اى خلاقيت. فصلنامه روان‌شناسى تحولى: روان‌شناسان ايرانى، ۳۵ (۹)، ۳۰۷-۳۱۵.
- لينرن فيلد، گيل. (۱۳۸۳). اعتمادبه‌نفس برتر، ترجمه: حميد اصغرى پور و نگار اصغرى پور. تهران: جوانه رشد (تاريخ نشر به زبان اصلى ۲۰۰۰).
- محبى نورالدين وند، محمدحسين؛ شهنى بيلاق، منيژه و شريفى، حسن پاشا. (۱۳۹۳). رابطه سرمايه روان‌شناختى (اميد، خوش‌بينى، تاب‌آورى و خودکارامدى) با هدف‌هاى پيشرفت و عملکرد تحصيلى دانشجويان سال اوا. فصلنامه پژوهش در برنامه‌ريزى درسى، سال يازدهم، ۲ (۱۳)، ۶۱-۷۹.
- محمدزاده، رحمت و جوانرودى، کاوان. (۱۳۹۵). بازطراحى فضاهاى جمعى و خصوصى مسکن در ساختار شهر ايرانى - اسلامى (مطالعه موردى مجتمع بهارستان ۲ سنندج). فصلنامه علمى - پژوهشى نقش جهان، ۲-۶، ۳۶-۴۷.
- ملکى، سعيد و شيخى، حجت. (۱۳۸۸). بررسى نقش شاخص‌هاى اجتماعى مسکن در سطح استان‌هاى کشور با استفاده از روش شاخص ترکيبى توسعه انسانى. مسکن و محيط روستا، ۱۲، ۹۴-۱۰۸.

- مهداد، علی؛ اسدی، مهسا و گلپور، محسن. (۱۳۹۴). پیش‌بینی روان‌شناختی از طریق معنویت در محیط کار و رهبری اخلاقی. فصلنامه اخلاق در علوم و فناوری، ۱۰(۱)، ۵۳-۶۲.
- نجاری، رضا؛ دانایی‌فرد، حسن؛ حضوری، محمدجواد و صالحی، علی. (۱۳۹۱). بررسی و تبیین نقش سرمایه روان‌شناختی در پیامدهای سازمانی. فصلنامه مدیریت سازمان‌های دولتی، ۱(۲)، ۳۶-۳۳.
- نژاد ابراهیمی، احد؛ قره بگلو، مینو و فرشچیان، امیرحسین. (۱۳۹۵). مبانی فکری شکل‌گیری مکان تعاملات اجتماعی از منظر اندیشه اسلامی. دو فصلنامه علمی - تخصصی فیروزه اسلام، ۳، ۴۷-۶۲.
- نصر اصفهانی، علی؛ عارف نژاد، محسن؛ محمدی، سمیه و خلیلی، اعظم. (۱۳۹۱). بررسی اثر سرمایه‌های روان‌شناختی بر تعهد سازمانی و رضایت شغلی (مورد مطالعه سازمان صنایع و معادن استان اصفهان). فصلنامه تازه‌های روان‌شناسی صنعتی - سازمانی، ۳(۱۲)، ۵۳-۶۴.
- هاشمی نصرت‌آباد، تورج؛ باباپور خیرالدین، جلیل و بهادری خسروشاهی، جعفر. (۱۳۹۰). نقش سرمایه روان‌شناختی در بهزیستی روانی با توجه به اثرات تعدیلی سرمایه اجتماعی. پژوهش‌های روانشناسی اجتماعی، ۱(۴)، ۱۲۳-۱۴۴.
- هاشم مطوری، حمید. (۱۳۹۶). بررسی رابطه سرمایه روان‌شناختی و حمایت سازمانی ادراک‌شده با اشتیاق شغلی پرستاران. نشریه روان پرستاری، ۲، ۴۵-۵۰.
- هویدا، رضا و مختاری، حجت‌الله و فروهر، محمد. (۱۳۹۱). رابطه مؤلفه‌های سرمایه روان‌شناختی و مؤلفه‌های تعهد سازمانی. مجله پژوهش‌های علوم شناختی و رفتاری، ۲(۲)، ۴۳-۵۶.
- یزد خواستی، فریبا. (۱۳۸۹). رابطه ادراک تعامل اجتماعی با خطرپذیری و مهار خشم در دانشجویان، روانشناسی تحولی: روانشناسان ایرانی، ۷(۲۶)، ۱۸۷-۱۹۱.
- Agarwal, P., & Farndale, E. (2017). High-performance work systems and creativity implementation: The role of psychological capital and psychological safety. *Human Resource Management Journal*.
- Aliyev, R., & Karakus, M. (2015). The effects of positive psychological capital and negative feelings on students' violence tendency. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 190, 69 – 76.
- Asqharipoor H, Asqharipoor N. (2015) [Translation of Top confidence]. Linden Feeld G (Author). Tehran: Sprout Grow, 41. [Persian]
- Bergheim, K., Eid, J., Hystad, S. W., Birkeland Nielsen, M., Mearns, K., Larsson, G., & Luthans, B. (2013). The role of psychological capital in perception of safety climate among air traffic controllers. *Journal of Leadership & Organizational Studies*, 20(2), 232-241.
- Bitmiş, M. G., & A. Ergeneli. (2013). The role of psychological capital and trust in individual Performance and job satisfaction relationship: A test of multiple mediation model. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 99, 173-179.
- Buber, R., Ruso, B., Gadner, J., Atzwanger, K., & Gruber, S. (2007). Evolutionary Store Design. How Water, Plants, Animals and Sight Protection affect Consumer

- Behavior. In Proceedings of the 2007 ANZMAC conference. Dunedin, New Zealand: University of Otago.
- Carr, S., Francis, M., Rivlin, L.G., & Stone, A.M. (1992). *Public Space*. Cambridge: Cambridge University Press.
  - Chang, C. -M., L. -S. Chen, H. -Y. Lin, and H. -C. Huang (2013). The relationship between Psychological capital and job satisfaction of university physical education teachers in Taiwan: Job stress and job burnout as mediators. *Energy Education Science and Technology Part B. Social and Educational Studies*, 5(3), 1-9.
  - Festinger, L., Schacter, S., & Kurt burk. (1950). *Social pressure: in informal group*. Sanford. Ca:Sanford university press.
  - Gehl, J. (2008). *Life between Buildings* (S. Shasti, Trans.). Tehran: Publication of Jahad Daneshgahi.
  - Gehl, J. (1987). *Life between Buildings*, Translated by J. Koch.
  - Huang Shu-Chun, L. (2006). A Study of Outdoor Interactional spaces in high-rise housing. *Journal Of Landscape and Urban Planning*, 78, 193-204.
  - Jacobs, J. (2009). *The Death and Life of Great American Cities* (H.R. Parsi, Trans.). Tehran: Publication of University of Tehran Press.
  - Joye, Y., Williams, K., Brengman, M., & Wolf, K. (2010). The Effects of Urban Retail Greenery on Consumer Experience: Reviewing the Evidence from a Restorative Perspective. *Urban Forestry Urban Greening*, 9, 57-64.
  - Kaplan, M., & D. M. Biçkes. (2013). The relationship between psychological capital and job Satisfaction: A case of hotel business in Nevşehir. *YönetimveEkonomi*, 20(2), 233-242.
  - Kevin D. Fisher. (2009). Placing social interaction: An integrative approach to analyzing past builtEnvironments. *Journal of Anthropological Archaeology*, 28, 439-457.
  - Kearney, A. R. (2006). Residential Development Patterns and Neighborhood Satisfaction- Impacts of Density and Nearby Nature. *Environment and Behavior*, 38, 112- 139.
  - Kim. T, Karatepe. O, Lee. G, Lee. S, Hur. K & Xijing. C. (2017). Does hotel employees' quality of work life mediate the effect of psychological capital on job outcomes?. *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, 29(6), 1638-1657.
  - Kuper, Leo. (1953). *Living in towns: selected research papers in urban sociology of the Faculty of Commerce and Social Science, University of Birmingham*. The University of Michigan: Cresset Press.
  - Lang, J. (1987). *Creating Architectural Theory: The role of behavioral sciences in environmental design*. New York: Van Nostrand Reinhold.
  - Lennard & Lennard (1984). *Public Life in Urban Places*. Godlier, Southampton.
  - Lee, Y., Kim, K., & Lee,S. (2010). Study on building plan for enhancing the social health of public apartments. *Journal of Building and Enviroment*, 45, 1551- 1564.
  - Lee, C. H., & Chu, K. K. (2016). Understanding the effect of positive psychological capital on Hospitality intern's creativity for rol performance. *International Journal of Organizational Innovation* , 8(4), 213-222.
  - Luthans, Kyle. W. Luthans & Bret.C. (2004). Positive psychological capital: beyond human and Social capital. *Business Horizons*, 47(1), 45-50.

- Luthans, Fred. Carolyn, M., & Youssef-Morgan. (2004). Human, Social, and Now Positive Psychological Capital Management. *Organizational Dynamics*, 33, 143-170.
- Luthans, F., Carolyn, M., & Morgan, Youssef. (2017). Psychological Capital: An Evidence-Based Positive Approach. *Annual Review of Organizational Psychology and Organizational Behavior*, 4, 339-366.
- Luthans, F., Youssef, C. M., Sweetman, D. S., & Harms, P. D. (2013). Meeting the leadership Challenge of employee well-being through relationship PsyCap and health PsyCap. *Journal of Leadership & Organizational Studies*, 20(1), 118-133.
- Luthans, F., Avolio, B., Avey J. B., Norman S. M. (2007). Psychological capital: measurement and Relationship with performance and job satisfaction. *Personnel psychology*, 60, 541-572.
- Lund, H. (2003). Testing the Claims of New Urbanism: Local Access, Pedestrian Travel and Neighboring Behaviors. *Journal of the American Planning Association*, 69, 414-429.
- Lynch, K. (2006). *The Image of City* (M. Mozayeni, Trans.). Tehran: University Of Tehran Press.
- Lynch, K., & Hack, G. (1985). *Site Planning*. MIT: Cambridge mass.
- Marcus C.C., & Francis, C. (1990). *People Places: Design Guidelines for Urban Open Space*. New York: Van nostrand-Reinhold.
- McCamant, K., Durrett, C. (1989). *Cohousing: A Contemporary Approach to Housing Ourselves*. (1sted). Oakland: Ten Speed Press.
- Mead, Margaret. (1973). the Kind of City We Want. *Ekistics*, 35, 204-207.
- Mohd, Hisyam Rasidi, Nurzuliza, Jamirsah., & Ismail, Said. (2012). *Urban Green Space Design*
- Affects Urban Residents' Social Interaction. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 68, 464 – 480.
- Murthy, R. K. (2013). Psychological capital and job satisfaction in executives. *International Journal of Contemporary Issues*, 1(3), 14-19.
- Nazim, A., Arshad, A. (2014). The Mediating Effect of Job Satisfaction between Psychological Capital And Job Burnout of Pakistani Nurses. *Pakistan Journal of Commerce and Social Sciences*, 8(2), 399-412.
- Nasar, J., & Julian, D. (1995). The psychological sense of community in the neighborhood. *Journal of The American Planning Association*, 61, 178-184.
- Newman, A., Schwarz, S., & Borgia, D. (2013). How does microfinance enhance entrepreneurial Outcomes in emerging economies? The mediating mechanisms of psychological and social capital. *International Small Business Journal*, 32(2), 158-179.
- Oldenburg, R. (1999). *The Great Good Place: Cafes, Coffee Shops, Community Centers, Beauty Parlors, General Stores, Bars, Hangouts, and how they get you through the Day*, New York: Paragon. House.
- Rapoport, A. (1969). *House form and culture*. Englewood cliffs. N. J.: Prentice-Hall. Ramin, Aliyeva., & Mehmet, Karakus. (2015). the effects of positive psychological capital and Negative feelings on students' violence tendency. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 190, 69 – 76.

- Ross, Helen. Cuthill, Michael., Maclean, Kirsten., Jansen, Danni & Witt, Bradd. (2010).
- Understanding, Enhancing and Managing for Social resilience at the regional scale: opportunities in north Queensland.
- Sennett, R. (1974). The fall of Public Man. New York: W W Norton & Company.
- Soon Neum Lee. & Jung A Kim. (2017). Concept Analysis of Positive Psychological Capital. J Korean Acad Nurs Adm, 23(2), 181-190.
- Taegoo, (Terry) Kim., Osman M, Karatepe., Gyehee, Lee., Seungjae, Lee., Kyungsuk Hur. & Cui Xijing. (2017). "Does hotel employees' quality of work life mediate the effect of psychological Capital on job outcomes?" International Journal of Contemporary Hospitality Management, 29, 1638-1657.
- Tomas, Ucol. Ganiron, Jr. (2012). The Additive Value of Psychological Capital in Predicting Structural Project Success and Life Satisfaction of Structural Engineers. International Journal of Social Science and Humanity, 2, 291-295.
- Whyte, W. (1980). Social Life of Small Urban Space, Conservation Foundation.
- Wood, L., Frank, L., & Giles-Corti, B. (2010). Sense of community and its relationship with walking And neighborhood design. Journal of Social Science & Medicine, 70, 1381-1390.
- Ye Eun, Choi., Eunae, Cho., Ha Jin, Jung., & Young Woo, Sohn. (2017). The Roles of Psychological Capital, Work-Family Enrichment, and Boundary Management Strategy. Journal of Career Assessment.

